

Ρήγας Φεραίος

Θεοίος εχούθεα συχομάθ,
συχομάθαι παγα.
Ρήγας Βελεστινλής

Γεννήθηκε το 1757, όταν η Θεσσαλία στέναζε κάτω από την τυραννία του Σουλτάνου, στο Βελεστίνο Μαγνησίας, όπου βρίσκονται τα ερείπια της αρχαίας πόλεως των Φερών, από ντόπιους γονείς. Το βαπτιστικό του όνομα ήταν «Ρήγας», όνομα που συνηθιζόταν στην περιοχή του Βελεστίνου και του Πηλίου, ενώ ως επώνυμο, κατά τη συνήθεια των λογίων της εποχής του, χρησιμοποίησε το «Βελεστινλής», από το όνομα του τόπου όπου γεννήθηκε. Νέος με δίψα για μάθηση, σπούδασε στη Σχολή της Ζαγοράς Πηλίου, στην οποία μελετούσε και αρχαίους συγγραφείς. Σε ηλικία περίπου είκοσι ετών πήγε στην Κωνσταντινούπολη, όπου έμαθε ξένες γλώσσες και αύξησε τις γνώσεις του κοντά στους Φαναριώτες. Αργότερα εγκαταστάθηκε στη Βλαχία. Σημαντικό ρόλο στην διαμόρφωση της επαναστατικής σκέψης του Ρήγα, διαδραμάτισαν σημαντικά γεγονότα της εποχής του, όπως τα Ορλωφικά και η Γαλλική Επανάσταση. Στόχος του τελικός ήταν “να αναλάβη το πεπτωκός Ελληνικόν γένος, να φθάσει στην πρότερή του θέση, στην

παιδεία και στη μόρφωση“. Έδωσε προτεραιότητα στην ψυχική προετοιμασία των σκλαβωμένων, ώστε να πάρουν τα όπλα και να επαναστατήσουν κατά της Οθωμανικής τυραννίας, θέλοντας πρώτα να εξυψώσει το ηθικό τους και μετά να τους ωθήσει στον αγώνα της επανάστασης. Το εθνικοαπελευθερωτικό πρόγραμμα του Ρήγα απέβλεπε στον ξεσηκωμό όλων των υπόδουλων λαών της Βαλκανικής και την αποτίναξη της οθωμανικής τυραννίας. Οραματίστηκε την ίδρυση της Ελληνικής Δημοκρατίας, ενός ομοσπονδιακού κράτους που θα απλωνόταν στα όρια της οθωμανικής αυτοκρατορίας και θα ήταν οργανωμένο σύμφωνα με τους θεσμούς της Γαλλικής Δημοκρατίας.

Γι' αυτόν ακριβώς το σκοπό συνέταξε την Προκήρυξη, τα Δίκαια του Ανθρώπου, το Σύνταγμα και το Θούριο, τα επαναστατικά του δηλαδή έργα, που τυπώθηκαν στο τυπογραφείο των αδελφών Πούλιου στη Βιέννη τον Οκτώβρη του 1797. Ταξίδεψε στην Κωνσταντινούπολη, μετά από πρόσκληση του Πρέσβη της Ρωσίας για σπουδές, στην οικία του οποίου γνώρισε τον Πρίγκιπα Αλέξανδρο Υψηλάντη (1726-1806), μέγα διερμηνέα του Σουλτάνου και παππού του μετέπειτα αρχηγού της Φιλικής Εταιρίας, Αλέξανδρου Υψηλάντη (1792-1828). Στην Πόλη διεύρυνε τις σπουδές του στη Γαλλική, στην Ιταλική και τη Γερμανική γλώσσα. Όταν ο Υψηλάντης έφυγε για το Ιάσιο, προκειμένου να γίνει ηγεμόνας της Μολδαβίας, ο Ρήγας τον ακολούθησε. Διαφωνώντας με τον Υψηλάντη, έγινε γραμματέας του ηγεμόνα της Βλαχίας Νικόλαου Μαυρογένη, αδερφό του παππού της Μαντώς Μαυρογένους και ταξίδεψε στο Βουκουρέστι έδρα της ηγεμονίας, όντας πλέον 30 χρόνων. Μετά τον

Ρωσοτουρκικό πόλεμο και την ήττα της Τουρκίας (1790), ο Μαυρογένης αποκεφαλίστηκε ως υπαίτιος της ήττας και ο Ρήγας κατέφυγε στη Βιέννη, την οποία έκανε έδρα της επαναστατικής δράσης του. Στη Βιέννη ταξίδεψε μαζί με τον Αυστριακό βαρόνο Ελληνικής καταγωγής Χριστόδουλο Λάνγκενφελτ-Κιρλιανό, ο οποίος τον έφερε σε επαφή με άλλους ομογενείς. Ο Ρήγας συνελήφθη στην Τεργέστη την 1η Δεκεμβρίου του 1797 μαζί με τον Περραιβό. Μόλις μαθεύτηκε η σύλληψη του Ρήγα πολλοί έκαναν έκκληση, στο σουλτάνο Σελίμ Γ', για την απελευθέρωσή του. Ανάμεσα σε αυτούς ο φίλος του Ρήγα, Οσμάν Πασβανόγλου, ηγεμόνας του Βιδινίου και ο Αλή Πασάς αλλά μάταια. Κατόπιν οδηγήθηκε στη Βιέννη, στις 14 Φεβρουαρίου 1798, όπου ανακρίθηκε μαζί με τους υπόλοιπους συντρόφους του. Κατάληξη των ανακρίσεων, σε συνδυασμό με τις συνεννοήσεις με τον Σουλτάνο, ήταν να εκτοπισθούν από τους συλληφθέντες οι Αυστριακοί και άλλων εθνοτήτων υπήκοοι για να δικαστούν από τις Αυστριακές αρχές, εκτός από τους Οθωμανούς, που απελάθηκαν και οδηγήθηκαν στην Οθωμανική επικράτεια για να υποστούν τις κυρώσεις του Σουλτάνου. Ο Ρήγας (41 χρονών) και οι επτά σύντροφοί του που ανήκαν στην ίδια κατηγορία, με συνοδεία των αυστριακών αρχών παραδόθηκαν στις 10 Μαΐου 1798 στους Τούρκους του Βελιγραδίου και φυλακίστηκαν στον πύργο Nebojša παραποτάμιο φρούριο του Βελιγραδίου. Εκεί, ύστερα από συνεχή βασανιστήρια, στις 24 Ιουνίου του 1798, στραγγαλίστηκαν και τα σώματά τους ρίχτηκαν στον Δούναβη.

